

РЕШЕНИЕ

№ 32

гр. Пловдив, 19.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 2-РИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Нестор Сп. Спасов

Членове: Емилия Ат. Брусева
Радка Д. Чолакова

при участието на секретаря Катя Н. Митева
като разгледа докладваното от Нестор Сп. Спасов Въззивно търговско дело
№ 20215001000583 по описа за 2021 година

Производство по чл. 258 и сл. ГПК.

Повод за започването му са две на брой жалби против постановеното по т. дело № 187/2020 г. по описа на Старозагорския окръжен съд решение.

С едната част от същото ЗДБИ“ АД, ЕИК *****, гр.***** е осъдено да заплати застрахователин обезщетения за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се претърпени болки и страдания в резултат на претърпяно ПТП на 18.11.2017г. и болки и страдания вследствие на загубата на И. Д. Г., с ЕГН *****, починала вследствие на ПТП на 18.11.2017г., както следва:

-на М. Н. Г., ЕГН *****, гр.*****, дъщеря на починалата, действаща чрез своя баща Н. ИВ. Г., ЕГН ***** сумата от 105 000 лв. ведно със законната лихва, считано от датата на писменото уведомление до застрахователя 03.04. 2019г. до окончателното изплащане на задължението,

-на ЕЛ. Н. Г., ЕГН *****, гр.*****, дъщеря на починалата действаща чрез своя баща Н. ИВ. Г., ЕГН ***** сумата от 105 000 лв.

ведно със законната лихва, считано от датата на писменото уведомление до застрахователя 03.04.2019г. до окончателното изплащане на задължението,

- на М. ИВ. Д., ЕГН *****, гр.*****, майка на починалата сумата от 84 000 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на писменото уведомление до застрахователя 03.04.2019 г. до окончателното изплащане на задължението

-на Д. Н. АП., ЕГН *****, гр. *****, баща нва починалата, сумата от 84 000 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на писменото уведомление до застрахователя 03.04.2019 г. до окончателното изплащане на задължението

- на адв. П. Д. Д., БАК, гр. ***** адвокатско възнаграждение в общ размер на 27 375,60 лв. за осъществена безплатна адвокатска помощ на ищите съразмерно с уважената част от исковите.

В другата му част исковите на М. Н. Г., ЕГН *****, гр.*** и ЕЛ. Н. Г., ЕГН *****, гр.*** за разликата между претендираните по 150 000 лв. и присъдените 105 000 лв. , респ. исковите на М. ИВ. Д., ЕГН *****, гр.*** и Д. Н. АП., ЕГН *****, гр. *** за разликата между претендираните 120 000 лв. и присъдените по 84 000 лв. са били отхвърлени.

Съответно М. Н. Г., ЕГН *****, гр.***, ЕЛ. Н. Г., ЕГН *****, гр.***, М. ИВ. Д., ЕГН *****, гр.*** и Д. Н. АП., ЕГН *****, гр. *** са били осъдени да заплатят на ЗДБИ“ АД, ЕИК *****, гр. ***** сумата от 17 150, 40 лв. направени разноси по съразмерност.

Едната жалба е подадена от ЗДБИ“ АД, ЕИК *****, гр. С. и с нея решението се обжалва в осъдителните му части, както следва:

-за разликата между присъдените 105 000 лв. и дължимите според застрахователя по 84 000 лв. на М. Н. Г., ЕГН *****, гр.*** и ЕЛ. Н. Г., ЕГН *****, гр.***,

- за разликата между присъдените по 84 000 лв. и дължимите по 70 000 лв. на М. ИВ. Д., ЕГН *****, гр.*** и Д. Н. АП., ЕГН *****, гр.***.

В жалбата са изложени съображения за неправилност и незаконосъобразност на решението в обжалваните му части, поискана е отмяната му и постановяване на друго отхвърлящо исковите за обжалваните

размери.

Съответно ишците в първоинстанционното производство в срока за отговор са подали насрещна въззивна жалба. С нея те обжалват решението в частите, с които предявените от тях искове са отхвърлени до пълния предявен размер.

В жалбата се излагат доводи за неправилност и незаконосъобразност, иска се отмяна на решението в тези му части и постановяване на друго уважаващо исковете изцяло.

Всяка от страните е изразила становище за неоснователност на жалбите на насрещната страна.

Съдът след като се запозна с акта предмет на обжалване и събраните пред двете инстанции доказателства намери за установено следното:

На 22.07.2020 г. в СЗОС е постъпила изходяща от М. Н. Г., ЕГН *****, гр. ***, ЕЛ. Н. Г., ЕГН *****, гр. ***, М. ИВ. Д., ЕГН *****, гр. *** и Д. Н. АП., ЕГН *****, гр. *** искова молба против ЗДБИ“ АД, ЕИК *****, гр. С.. Тук за яснота е нужно да се спомене, че първите две ищци са действали чрез своя баща и законен представител Н. ИВ. Г., ЕГН *****.

В обстоятелствената част на същата се говори за това, че на 18.11.2017 г. лицето Н. ИВ. Г., ЕГН ***** управлявало на автомагистрала „Т.“ в посока гр. С. З.-гр. *** лек автомобил „О., *****. Около 10 часа в района на км. ***+***м той нарушил правилата за движение по пътищата и допуснал самостоятелно пътнотранспортно произшествие. Следствие на същото настъпила смъртта на возещата се на предна дясна седалка пътничка И. Д. Г., ЕГН ***** и пострадала возещата се на задната седалка пътничка Е. С. И., ЕГН *****. За произшествието бил съставен Констативен протокол за ПТП с пострадали лица, рег.№ ***** г. по описа на ОД-МВР, гр. С. З.. Било образувано и досъдебно производство № 309/ 2017 г. по описа на ОД-МВР, гр. С. З., а в последствие НОХД № ***** г. по описа на Сз ОС. Последното завършило с влязла в сила Присъда № *****. С нея водачът Н. ИВ. Г., ЕГН ***** бил признат за виновен в това, че на 18.11.2017 г. в района на км. ***+***м на автомагистрала „Т.“ на територията на област С. З., при управление на моторно превозно средство / лек автомобил марка „****“/, рег.№ *****, в дясната пътна лента за движение нарушил правилата за

движение, а именно: чл.20 ал. 1 от ЗДП и чл.20 ал.2, изр.2 от ЗДП и с деянието си причинил по непредпазливост смъртта на И. Д. Г., ЕГН *****, както и многостепенна средна телесна повреда на Е. С. И., ЕГН ***** и така извършил престъпление по чл.343 ал.4, вр. с ал. 3, б.”б” изр. 1, вр.с ал.1 б.”в“, вр. с чл.342 ал.1 от НК.

В тази връзка е посочено, че съгласно чл. 300 от ГПК влязлата в сила присъда е задължителна за гражданския съд относно това дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца.

Посочено е също, че в рамките на процедурата по доброволно уреждане на отношенията между пострадалата от катастрофата Е. С. И. и застрахователя било подписано споразумение за изплащане на обезщетение за обезвреда на имуществените и неимуществени вреди за сумата от 70 000 лв. Съответно се излага становище, че с това застрахователят признал правопораждащите факти от състава на непозволено увреждане и наличието на валидно сключена застраховка „Гражданска отговорност”. Общността на тези факти със смъртта на И. Г. според ищците давали основание да се приеме, че е налице извънсъдебно признание на иска по отношение елементите от ФС на непозволеното увреждане /вината, противоправността/ и наличието на валидно сключена застраховка „Гражданска отговорност”.

По-надолу в исковата молба е направено подробно проследяване на механизма на настъпване на произшествието довело до смъртта на И. Г.. Сочи се, че от същия единствения възможен извод е, че извършените от водача на автомобила нарушения на визираните в чл. 20 от ЗДП правила за движение по пътищата е в пряко причинна следствена връзка с катастрофата и настъпилата от същата смърт на И..

По-надолу в искова молба се излагат твърдени, подкрепени с факти за изпитаните от всеки от четиримата ищци болки и страдания от смъртта на тяхната майка и дъщеря.

Посочено е, че към датата на ПТП-то, М. е на 3 години, а Е. на 6 години. След инцидента малкото дете плачело и търсело майка си постоянно. Било неутешимо е. Ставало неспокойно, стряскало се на сън, не се заигравало с другите деца, както обикновено.

Сестра й също страдала от липсата на майка, от липсата на нейните грижи и обич, с които живяло неизменно досега. Изпитвало страх от

предстоящото започване на училище и мъка, че няма вече с кого да споделя. Двете деца се затворили в себе си, не разбирали къде е майка им и защо няма да я има повече. Изгубили своята лъчезарност и жизнерадост. Занапред в живота им щяла да липсва майчината фигура в живота им, както и пример за подражание, когато пораснат.

За другите двама ищци, които са родители на починалата е посочено, че те отглеждали същата 26 г. Били силно съкрушени от това да загубят детето си по такъв нелеп начин и то когато животът е пред него. Родителите М. и Д. имали близки и топли отношения с дъщеря си и нейното семейство. Редовно били на гости при внуците или са ги посрещали в техния дом. Те страдали за дъщеря си и едновременно с това се притеснявали за възстановяването на малолетните си внуци.

На тази база е посочено, че четиримата ищци са претърпели неимуществени вреди, които следвало да бъдат обезщетени.

По този повод се твърди, че за лекия автомобил, с който е причинено ПТП е имало сключен под формата на полица с ответника застрахователен договор за застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ със срок на валидност 28.01. 2017г. до 27.01.2018 г.

По тази причина те отправили до дружеството претенция за изплащане на застрахователно обезщетение съгласно чл. 380, ал. 1 от КЗ на 03.04.2019 г. След разглеждане на същата и проведени преговори, **** АД отказало да изплати обезщетение на ищите за претърпените от тях неимуществени вреди в резултат на претърпяното на 18.11.2017 г. произшествие.

В тази връзка е изразено становище за неправомерност на този отказ и интерес от предявяване на осъдителни претенции за заплащане на обезщетения по съдебен ред.

На тази база е поискано осъждането на ответното дружество да заплати на ищите, които се явяват дъщери на починалата по 150 000 лв. за обезщетяване на неимуществените вреди ведно със законната лихва от 03.04.2019 г.

Родителите на починалата пък са поискали осъждането на дружеството да им заплати обезщетение от по 120 000 лв. ведно със законната лихва от 03.04.2019 г.

В отговора на исковата молба ответното дружество не е оспорило

обстоятелството за наличие на валидно сключена застраховка за автомобила причинил произшествието.

Не е оспорено и обстоятелството, че виновният водач е осъден с влязла в сила присъда, по отношение на която са приложими разпоредбите на чл. 300 от ГПК.

Реално предмет на оспорване са твърденията, че в резултат от настъпилото пътнотранспортно произшествие за ищците са настъпили описаните в исковата молба неимуществени вреди. Евентуално е заявено, че ако те все пак са факт то претендираното за тях обезщетение е завишено.

Наред с това е направено и възражение за съпричиняване за настъпване на вредоносния резултат с оглед на това, че починалата е пътувала без поставен предпазен колан.

По отношение претенцията за присъждане на законна лихва е казано, че такава не се дължи по причина, че ищците не били представили данни за банкови сметки, което попречило на ответника да им изплати и определеното в производството по доброволно уреждане на спора обезщетение. Това съответно поставяло ищците в забава и освобождавало длъжника от задължение за плащане на законна лихва.

В ДИМ ищците за оспорили направените от ответника защитни възражения и са изразили подробно становище по въпроса за наличието на вреди, причинно следствена връзка на същите с вредоносното деяние, справедливия размер на дължимите обезщетения и лисата на съпричиняване.

В отговора на ДИМ са преповторени направените в отговора възражения.

Съдът след събиране на поисканите от страните и относими по спора доказателства е постановил решението предмет на обжалване.

Със същото след анализ на събрания по делото доказателствен материал е прието, че предпоставките за ангажиране отговорността на застрахователя за репарирание на причинените на ищците неимуществени вреди от загубата на тяхната майка и дъщеря с оглед разпоредбите на чл. 432 от КЗ са налице.

По отношение на претърпените болки и страдания и дължимото за тях обезщетение е анализирана връзката между двете групи ищци и починалата. Така е направена задълбочена преценка на връзката дете-родител и ролята,

която майката има в отглеждането на децата си. Взета е предвид крехката възраст, на която е претърпяна загуба и факта, че ишците са момичета и при формиране на техния характер и възпитанието им ролята на РОДНАТА майка е от съществено значение.

На тази база е достигнато до заключение, че за обезщетяване на вредите им се дължат по 150 000 лв.

За следващата група ищци /родителите на починалата/ също е направен детайлен анализ на отношенията родител-дете, проследена е изградената връзка между тях, както и изживяванията на двамата ищци от внезапната и преждевременна смърт на тяхната дъщеря.

На тази база е направен извод, че справедливия размер на дължимото обезщетение е по 120 000 лв.

Съответно съдът е взел отношение и по възражението за съпричиняване, като е приел, че такова е налице с оглед това, че починалата е пътувала без предпазен колан и данните от експертизата, че при поставен такъв травмите биха били по-малки и не би настъпил летален изход. Размерът на съпричиняване е определен на 30 % и с него е намален посочения по-горе размер на обезщетенията.

Така исковете на двете дъщери са уважени за по 105 000 лв., а тези на родителите за по 84 000 лв. Върху тях е начислена и законна лихва от 03.04.2019 г.

Недоволен от решението в осъдителната му част е останал застрахователят и е подал жалба срещу същата.

Тя е насочена против постановеното от Старозагорски окръжен съд решение, в частите, уважаващи исковите претенции срещу дружеството, като е уточнено, че за М.Г. и Е.Г. решението се обжалва за разликата между присъдените по 105 000 лв. и дължимите според дружеството по 84 000 лв., а за жалбоподателите М.Д. и Д.А. за разликата между присъдените по 84 000 лв. и дължимите според дружеството по 70 000 лв. В жалбата са изложени подробни съображения за това, че обезщетението не е определено правилно с оглед принципите на справедливост, залегнали в чл. 52 от ЗЗД. В тази връзка се сочи, че при определянето му съдът не се е съобразил със събраните доказателства и факта, че от тях не може да се направи заключение, че страданията на ишците са били с интензитет, който да налага присъждане на

обезщетение в тези размери. Оспорен е и началният момент за присъждане на лихва, като тук са преповторени направените възражения в тази насока с отговора на ИМ.

В срока за отговор на въззивната жалба ишците в първоинстанционното производство са подали насрещна въззивна жалба, с която обжалват решението в частта, отхвърляща техните искове до пълния предявен размер, като изводите за незаконосъобразност се свързват с доводи за липса на съпричиняване, поради неизползване на предпазен колан.

С оглед разпоредбата на чл. 269 от ГПК съдът дължи произнасяне за валидността и допустимостта на обжалваното решение служебно, а досежно правилността му с оглед посоченото в жалбата.

По повод на тази преценка ПАС намира за нужно да посочи, че едно решение е невалидно (нищожно), когато не е постановено от надлежен орган или е постановено от ненадлежен състав, т.е. от лице, което няма качество на съдия или от едноличен вместо троен състав и т.н. Нищожно е и решение, което не е подписано или не е постановено в предвидената от закона писмена форма. Налице е нищожност и в случаите, когато решението е постановено от съда извън пределите на неговата компетентност, т.е. срещу лица неподчинени на правораздавателната власт на българските съдилища.

В случая нито една от тези предпоставки не е налице и за нищожност не може да се говори.

По отношение на недопустимостта е нужно да се спомене, че от съдържанието на чл. 270, ал.3 от ГПК следва извод, че такава е налице, когато е извършено произнасяне въпреки липсата на право на иск или има произнасяне по един непредявен иск. Налице е недопустимост и, когато спорът е разгледан от некомпетентен съд, т.е. във всички случаи, когато е постановен съдебен акт въпреки липсата на предпоставки за разрешаване на спора по същество.

В случая за липса на право на иск в патримониума на ишците от изложената фактическа обстановка не може и да се говори.

Съдът е сезиран с искове с правно основание чл. 432, ал.1 от КЗ.

В тази законова разпоредба е казано, че у вреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ при спазване на

изискванията на чл. 380.

В чл. 380 от КЗ е предвидено, че лицето, което желае да получи застрахователно обезщетение е длъжно да отправи към застрахователя писмена застрахователна претенция.

Съответно в чл. 496, ал.1 от КЗ е казано, че срокът за окончателно произнасяне по претенция по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите не може да е по-дълъг от три месеца от нейното предявяване по реда на чл. 380 пред застрахователя, сключил застраховката или пред неговия представител за уреждане на претенции.

В чл. 498, ал. 3 от КЗ се предвижда, че увреденото лице може да предяви претенцията си за плащане пред съда само ако застрахователят не е платил в срока по чл. 496, откаже да плати обезщетение или ако увреденото лице не е съгласно с размера на определеното или изплатеното обезщетение.

Анализът на горните текстове води до извод, че допустимостта на искова претенция по чл. 432, ал.1 от КЗ е обусловена от това ищецът първо да е упражнил правото си по чл. 380 от КЗ и от това в сроковете по чл. 496 КЗ да няма плащане на обезщетение, да има отказ, респ. претендиращият обезщетение да не е доволен от размера му.

В случая от представените по делото доказателства е безспорно, че четиримата ищци са предявили претенциите си за обезщетение пред ответното дружество с молба изпратена по пощата на 03.04.2019 г.

Безспорно е също, че до всеки от четиримата ищци, застрахователят е отправил писмо от 13.03.2020 г., с което го уведомява, че размерът на дължимото им се обезщетение за неимуществени вреди е по 20 000 лв., но следва да им се заплатят по 10 000 лв. с оглед наличието на 50 % съпричиняване.

Данни за приемане на така определеното обезщетение и изплащане на същото липсват.

Така изложеното е достатъчно, за да се обуслови интерес от предявяване на претенции за плащане на обезщетението по съдебен ред.

Във връзка със същите видно от данните по делото разгледаните от първоинстанционния съд искиви претенции са с правно основание чл. 432, ал.1 от КЗ и предмет на преценка са били факти и обстоятелства от значение

за искиове от този тип. Решението не е постановено и от съд, който с оглед разпоредбите на ГПК /чл. 115, ал.2/ не е следвало да разглежда настоящия правен спор.

Казаното сочи, че ПАС съобразно разпоредбите на чл. 271 от ГПК следва да реши спора по същество, като потвърди или измени изцяло или отчасти обжалваното решение. При извършване на тази преценка той ще е обвързан от посочените в жалбата съображения за неправилност на съдебното решение.

От съдържанието на чл. 432, ал.1 от КЗ следва, че основателността на исковите претенции на първо място е обусловена от наличието на застрахователно правоотношение за застраховка „Гражданска отговорност“ между извършителят на деликта и ответното застрахователно дружество.

По силата на такъв договор съгласно разпоредбата на чл. 477, ал. 1 от КЗ обект на застраховане по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите е гражданската отговорност на застрахованите физически и юридически лица за причинените от тях на трети лица имуществени и неимуществени вреди, свързани с притежаването и/или използването на моторни превозни средства, за които застрахованите отговарят съгласно българското законодателство или законодателството на държавата, в която е настъпила вредата.

В чл. 493, ал.1 от КЗ е посочено, че застрахователят по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите покрива отговорността на застрахования за причинените на трети лица, в това число пешеходци, велосипедисти и други участници в движението по пътищата, вреди вследствие на притежаването или използването на моторно превозно средство по време на движение или престой. В т.1 сред подлежащите на покриване вреди е посочено, че са неимуществените и имуществените вреди вследствие на телесно увреждане или смърт.

Това от своя страна води до извод, че отговорността на застрахователното дружество при наличие на сключен договор за застраховка гражданска отговорност е обусловена и от установяването на отговорност на застрахованото лице за причинено от него увреждане. Тя при непозволеното увреждане произтича от разпоредбите на чл. 45 и сл. от ЗЗД.

Според нормата на чл. 45 от ЗЗД всеки е длъжен да поправи вредите,

които виновно е причинил другиму.

Според чл. 51 от ЗЗД пък обезщетение се дължи за всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането.

Това предполага, че фактическият състав на непозволеното увреждане обхваща наличието на противоправно деяние, вина и вредоносен резултат, което да е пряка и непосредствена последица от увреждането.

Видно от описаното по-горе съдържание на въззивната жалба на застрахователя и предмета на обжалване със същата, следва извод, че решението на Сз ОС за сумите от по 84 0000 лв. присъдени на двете дъщери и за по 70 000 лв. присъдени на двамата родители е влязло в сила. Това води до извод, че със СПН е разрешен въпроса за наличието на всички елементи обуславящи отговорността на застрахователя и реално предмет на спор е какъв следва да е размерът на дължимото обезщетение с оглед интензитета и тежестта на претърпените от ищците вреди. Предмет на спор е с оглед подаването на насрещна жалба и въпроса за наличието или липсата на съпричиняване.

В тази връзка следва да се посочи, че съгласно чл. 3 от СК всяко лице има право на брак и създаване на семейство.

Нормалното развитие на всяко едно семейство е свързано и с появата на децата.

Връзката между дете и родител започва от момента на раждането и с всяка изминала година до пълнолетието същата се заздравява и задълбочава по простата причина, че именно родителите са тези които осигуряват физически и материални грижи за децата си, участват при формиране на техните морални ценности и виждания за живота. Така към 18-та година в съзнанието на всяко едно дете неговият баща или неговата майка са най-близките му хора и първите към които то се обръща за преодоляване на житейски трудности, получаване на съвет и т.н. В последващия житейски път на детето независимо от създаването на семейство, раждането на негови деца и т.н. при нормално развитие на отношенията дете-родител за ПАС така създадената връзка не само не отслабва, но е логично да се задълбочава по простата причина, че родителите като лица с по-голям житейски опит са хората, които винаги помагат на своите дори и пораснали деца във всеки момент на техния живот.

Внезапното прекъсване на така изградените отношения на любов, обич, уважение, близост, подкрепа и взаимопомощ /морални и икономически/ е логично да създаде рязък дискомфорт във всяко едно семейство, при който семейните отношения са били от типа посочен по-горе. Още по силно е стресовото състояние от преустановяване на тази близост в случаите, при които прекъсването е следствие внезапната смърт на един от членовете му. Нарушаване на нормалната психика идва не само от загубата на близък човек и състоянието на празнота и безпомощност, но и от факта, че в бъдеще той няма да е до теб, няма да го виждаш, докосваш, да споделяш с него и да получаваш родителска или синовна подкрепа.

Изложеното води до извод, че за членовете на всяко едно семейство, в който отношенията между членовете му са се развивали по описания по-горе начин състоянията на скръб, болка, меланхолия, затваряне в себе си, и преустановяване на контакти с приятели и роднини, чувство на празнота и безпомощност са са безспорни и пряко свързани със загубата на родител или дете, т.е. с произшествието довело до същата.

В чл. 52 от ЗЗД е казано, че о безщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Това съобразено и с ППВС № 4 от 1968 г. сочи, че размерът му зависи от вътрешното убеждение на решаващия съдебен орган, което следва да е изградено на база събрания по делото доказателствен материал установяващ характера на увреждането начина, по който то се е отразило на духовното и психично състояние на увреденото лице и разбира се икономическата обстановка в страната. При преценка за начина на отразяване върху духовното и психично състояние на увредения в случаите на смърт на негов близък същата следва да се извърши и като се вземе предвид възрастта на починалия. При преценка на близостта пък следва да се има предвид не само наличието ѝ от правна гледна точка, но и действителните отношения между починалия и родственика претендиращ увреждане.

По конкретното дело за установяване отношенията между ищците и починалото лице реално са разпитани двама свидетели. Единият установява отношенията между починалата и нейните родители, респ. изживяванията на същите след смъртта ѝ. Другият пресъздава факти и обстоятелства свързани с живота на децата на починалото лице.

От показанията и на двата свидетели е безспорен извода, че

отношенията в семейството на починалата със съпруга, децата, родителите ѝ са били обичайните за вяска едно нормално и здраво семейство. Това прави логични и изложените в показанията и на двамата свидетели данни за състояние на болка, празнота, меланхолия и т.н. настъпили след смъртта на дъщерята на едната група ищци и майката на другата група. Наред с това в случая с оглед преценката на тези изживявания следва да се има предвид и обстоятелството, че смъртта е настъпила внезапно, което също е от съществено значение за отключване на стресово състояние в близките преживяващи същата.

Наред с това при определяне размера на обезщетението следва да се има предвид, че двете дъщери на починалата са били в колата в момента на настъпване на произшествието и независимо от крехката си възраст са възприели факти и обстоятелства, които безспорно са повлияли на тяхната психика. Наред с това за ПАС при определяне обезщетението на тези две ищци следва да се има предвид, че те са изгубили майка си на възраст, в която нуждата от майчина грижа и ласка е най- голяма. Реално майката особено при децата от женски пол е родителят, който взема дейно участие във възпитанието им, формиране на техния характер и модел на поведение за в бъдеще. В случая двете ищци са лишени от тези възможности. Реално те са лишени от майчина грижа и ласка в периода, в който са започнали да осъзнават ролята на този родител в живота им и да изпитват нужда от постоянни и дълбоки контакти с него.

Наред с това във връзка с определяне размерът на самото обезщетение ПАС намира за нужно да посочи, че животът е най-висше благо и като безценен би следвало да се компенсира винаги в максимални размери. Те от своя страна следва да са съобразени с икономическите условия в страната, в която живеят увредените лица и разбира се от установените по делото техни преживявания и близост.

Така ПАС изхождайки от изложеното за изживяванията на ищците, икономическите условия в България и наличието на обичайна степен на близост за роднини от този тип счита, че за двете дъщери на починалата би следвало да се присъди обезщетение на всяка от тях от по 150 000 лв., а на ищците, които са родители на починалата такова от по 120 000 лв.

В случая обаче съдът се изразява условно с оглед направеното от

ответното дружество възражение за съпричиняване.

То е свързано с факта, че починалата е допринесла за настъпване на вредоносния резултат поради това, че е пътувала в автомобила без предпазен колан.

Данни за това обстоятелство се съдържат в приетата по делото КСМАТЕ, както и в показанията на св. К..

В заключението си експертите заявяват, че при поставен обезопасителен колан травмите на ищцата биха били по- леки и правят предположение, че от тях не би се достигнало до летален изход.

Това за ПАС е достатъчно да се достигне до извод за наличие на съпричиняване. Липсата на категоричност в извода за настъпване на летален изход не променя това обстоятелство по причина, че за състава е безспорно, че медицината не е точна наука и отговорите на въпросите от такъв тип никога не може да са еднозначни.

От факта, че липсата на колан е позволила свободно движение на тялото на пострадалата в купето и получаване на повече травматични увреждания, съдът прави извод, че процента на съпричиняване е равен на 30.

Така след намаляване на посочените по- горе суми с този процент на едната група ищци застрахователят следва да изплати по 105 000 лв., а на другата по 84 000 лв.

По отношение на момента, от който той дължи законна лихва следва да се посочи, че според чл. 492, ал. 2, т.2 от КЗ в застрахователното обезщетение се включват и лихви за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице. Посочено е, че същите се дължат при условията посочени в ал. 3 на чл. 429 от КЗ. В тази алинея пък е предвидено, че те се плащат от застрахователя в рамките на лимита на отговорност считано от по - ранната дата измежду датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие по реда на чл. 430, ал.1, т.2 КЗ и тази на уведомяване или на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице. При отговорността по чл. 45 от ЗЗД деликвентът дължи законна лихва от момента на увреждането. Това сочи, че тази законна лихва се дължи и от застрахователя съответно считано от посочения в чл. 429, ал.3 от КЗ начален момент.

В случая с исковата молба такава се претендира от датата на

уведомяването от увредените лица и при липса на конкретни данни за наличие на по-ранна дата следва да се присъди от този момент. Тук за яснота ПАС намира за нужно да посочи, че с оглед изложеното по-горе разпоредбата на чл. 380, ал.3 от КЗ в какъвто смисъл за доводите на ответника е неприложима.

В посочения по-горе смисъл е и решението на Сз ОС и то следва да се потвърди, като на адвоката представляващ физическите лица пред ПАС се присъди обезщетение по чл. 38, ал.2 от ЗА с оглед потвърждаване на решението на Сз ОС в обжалваната от застрахователя част в общ размер от 4220 лв.

Водим от това съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА постановеното от Старозагорския окръжен съд по т. дело № 187/2020 г. решение в частите, с които се:

ОСЪЖДА ЗДБИ“ АД, ЕИК *****, гр. ***** да заплати на М. Н. Г., ЕГН *****, гр.***, ул „Г. И., № ....., дъщеря на починалата, действаща чрез своя баща Н. ИВ. Г., ЕГН ***** сумата от 21 000 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на писменото уведомление до застрахователя на 03.04.2019 г., до окончателното изплащане на задължението, което представлява застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в лично претърпени болки и страдания в резултат на ПТП на 18.11.2017г. и болки и страдания вследствие на загубата на И. Д. Г., с ЕГН *****, починала вследствие на ПТП на 18.11.2017г., равняващо се на разликата между присъдените от Сз ОС 105 000 лв. и дължимите според жалбоподателя 84 000 лв.

ОТХВЪРЛЯ искът на М. Н. Г., ЕГН *****, гр.***, ул „Г. И., № ****, действаща чрез своя баща Н. ИВ. Г., ЕГН ***** до пълния предявен размер от 150 000 лв.

ОСЪЖДА ЗДБИ“ АД, ЕИК *****, гр.***** да заплати на ЕЛ. Н. Г., ЕГН *****, гр. **, ул „Г. И., № ****, дъщеря на починалата действаща чрез своя баща Н. ИВ. Г., ЕГН ***** сумата от 21 000 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на писменото уведомление до

застрахователя на 03.04.2019г., до окончателното изплащане на задължението, което представлява застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в лично претърпени болки и страдания в резултат на ПТП на 18.11.2017г. и болки и страдания вследствие на загубата на И. Д. Г., с ЕГН *****, починала вследствие на ПТП на 18.11.2017г., равняващо се на разликата между присъдените от Сз ОС 105 000 лв. и дължимите според жалбоподателя 84 000 лв.

ОТХВЪРЛЯ искът на ЕЛ. Н. Г., ЕГН *****, гр. ***, ул. „Г. И., № ****, действаща чрез своя баща Н. ИВ. Г., ЕГН *****, до пълния предявен размер от 150 000 лв.

ОСЪЖДА ЗДБИ“ АД, ЕИК *****, гр.***** да заплати на М. ИВ. Д., ЕГН *****, гр.***, ул. „С. п. ****, майка на починалата сумата от 14 000 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на писменото уведомление до застрахователя 03.04.2019г., до окончателното изплащане на задължението, което представлява застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания вследствие на загубата на И. Д. Г., ЕГН *****, починала вследствие на ПТП на 18.11.2017 г., равняващо се на разликата между присъдените от Сз ОС 84 000 лв. и дължимите според жалбоподателя 70 000 лв.

ОТХВЪРЛЯ искът на М. ИВ. Д., ЕГН *****, гр.***, ул. „С. п. ****до пълния предявен размер от 120 000 лв.

ОСЪЖДА ЗДБИ“ АД, ЕИК *****, гр.***** да заплати на на Д. Н. АП., ЕГН *****, гр. ***, ул. „Г. С. Р. , баща на починалата сумата от 14 000 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на писменото уведомление до застрахователя 03.04.2019г., до окончателното изплащане на задължението, което представлява застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в болки и страдания вследствие на загубата на И. Д. Г., ЕГН *****, починала вследствие на ПТП на 18.11.2017г., равняващо се на разликата между присъдените от Сз ОС 84 000 лв. и дължимите според жалбоподателя 70 000 лв.

ОТХВЪРЛЯ искът на Д. Н. АП., ЕГН *****, гр. ***, ул. „Г. С. Р. до пълния предявен размер от 120 000 лв.

ОСЪЖДА ЗДБИ“ АД, ЕИК *****, гр.***** да заплати на адв. П. Д. Д., БАК, гр.***** адвокатско възнаграждение в общ размер

на 27 375,60 лв. за осъществена безплатна адвокатска помощ на ищите съразмерно с уважената част от исковете.

ОСЪЖДА М. Н. Г., ЕГН *****, гр.***, ЕЛ. Н. Г., ЕГН *****, гр.***, М. ИВ. Д., ЕГН *****, гр.*** и Д. Н. АП., ЕГН *****, гр. *** да заплатят на ЗДБИ“ АД, ЕИК *****, гр.С., ул. „Д. Б. ** сумата от 17 150,40 лв. направени разноски по съразмерност.

ОСЪЖДА ЗДБИ“ АД, ЕИК *****, гр.***** да заплати на адв. П. Д. Д., БАК, гр.***** адвокатско възнаграждение в общ размер от 4 220 лв. за осъществено безплатно процесуално представителство на М. Н. Г., ЕГН *****, гр. ***, ЕЛ. Н. Г., ЕГН *****, гр. *** , М. ИВ. Д., ЕГН *****, гр.*** и Д. Н. АП., ЕГН *****, гр. *** в производството пред въззивната инстанция.

Решението може да се обжалва в 1 месечен срок от получаване на съобщението за изготвянето му пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____